

جهان انرژی

دانشگاه صنعتی مازندران

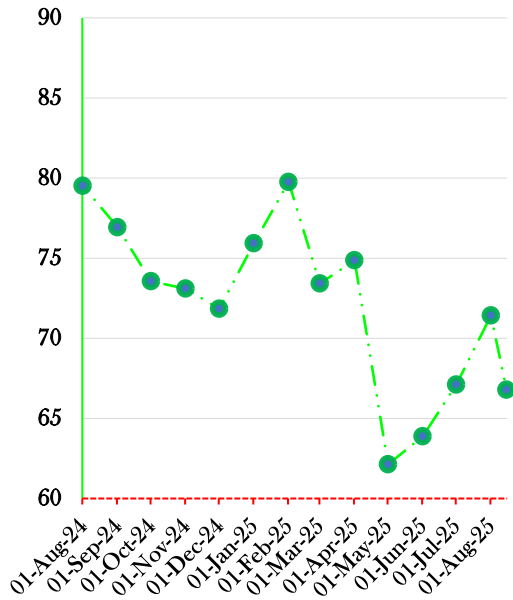
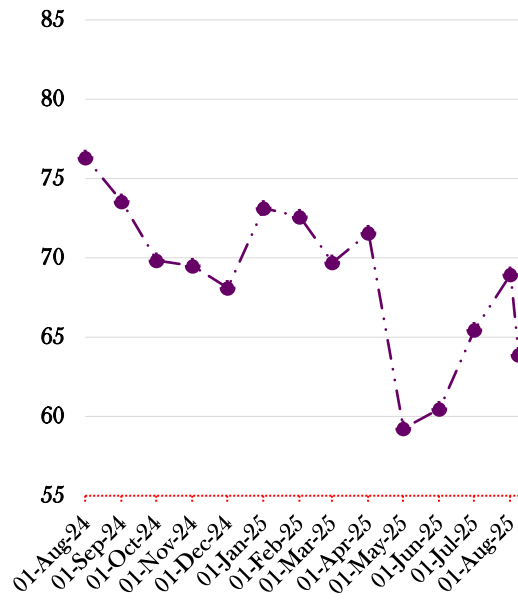
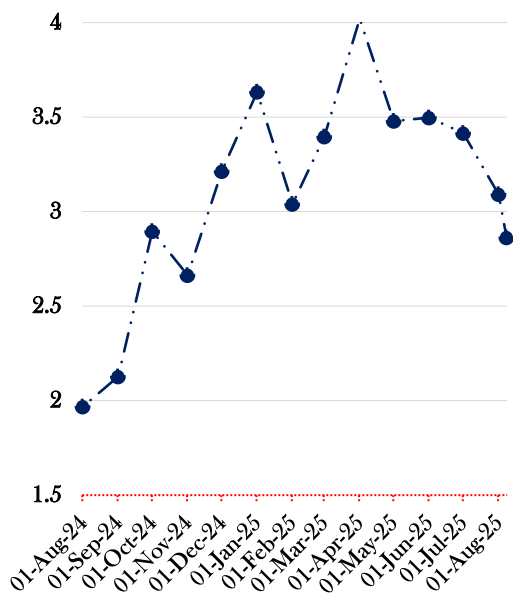
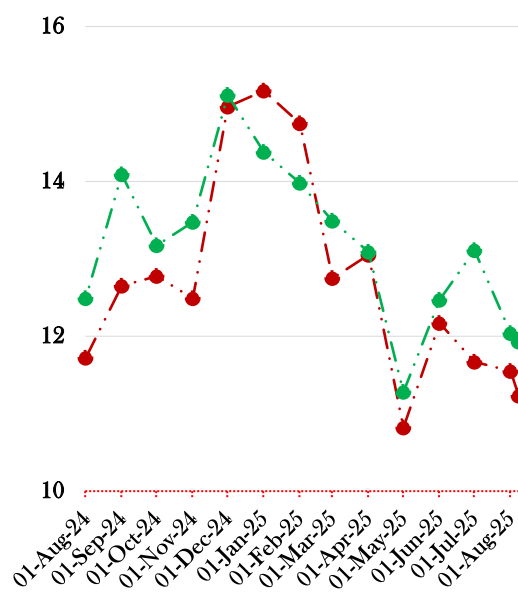
تفسیر هفت:

فلز مس، تعرفه های جدید آمریکا و آینده آن

نویسندگان این شماره:

آریاکیا، مریم هاشمی نژاد، امیر علی حسن زاده، و عباس ملکی

۲۵ مرداد ۱۴۰۴

Brent Crude Oil (\$/barrel)		WTI Crude Oil (\$/barrel)	
08/08/2025	16/08/2025	08/08/2025	16/08/2025
66.31	65.85	63.71	62.08
			
Henry Hub Natural Gas (\$/MMBtu)		Europe & Asia Natural Gas (\$/MMBtu)	
08/08/2025	16/08/2025	08/08/2025	16/08/2025
3.078	2.92	11.37 11.93	11.23 11.93
			

پویای های بازار

قیمت نفت در هفته گذشته تحت تأثیر افزایش ذخایر نفت خام ایالات متحده و نگرانی‌ها از چشم‌انداز عرضه جهانی با کاهش همراه شد. ملاقات دونالد ترامپ رئیس‌جمهور ایالات متحده و ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه به توافق مشخص در مورد آتش بس در جنگ اوکراین نرسید. اما دو طرف در یک کنفرانس مطبوعاتی مشترک شرکت کرده و از ملاقات بی‌نهایت سازنده سخن گفتند. مشخص بود که هر گونه توافق بر سر جنگ، هزینه‌های ریسک ژئوپلیتیکی و سیاسی سوار شده بر قیمت نفت را کاهش می‌دهد. قبل از ملاقات ترامپ به خریداران نفت خام روسیه هشدار داده بود که تعرفه‌های بیشتری علیه آنان اعمال خواهد کرد. ترامپ همچنین تعرفه واردات بر کالاهای هندی را به دلیل خرید نفت خام روسیه توسط هند و از مسیر تردد کشتی‌های اشباح به ۵۰ درصد رساند. اما در مورد چین خریدار عمده دیگر نفت خام روسیه، آمریکا تاکنون ساکت مانده است. قیمت نفت برنت صبح امروز شنبه ۲۵ مرداد به ۶۵.۸۵ دلار هر بشکه کاهش یافت. بر اساس گزارش مؤسسه نفت آمریکا، ذخایر نفت خام این کشور در هفته منتهی به ۸ اوت بیش از سه میلیون بشکه افزایش پیدا کرده و به بالاترین سطح دو ماه اخیر رسید. این رشد غیرمنتظره ذخایر در حالی رخ داد که بازار، انتظار کاهش در مصرف تابستانی سوخت را داشت. همین موضوع کافی بود تا قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمدیت به زیر ۶۳ دلار سقوط کرده و بازار نشانه‌هایی از ضعف تقاضا را بروز دهد. همزمان آژانس بین‌المللی انرژی در تازه‌ترین گزارش خود هشدار داد که بازار جهانی نفت در سال آینده میلادی به احتمال زیاد با مازاد عرضه مواجه خواهد بود. این نهاد با اشاره به افزایش تولید برخی کشورهای عضو اوپک پلاس پیش‌بینی کرد که رشد عرضه از میزان تقاضا پیشی بگیرد. اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز در برآوردهای جداگانه خود نگرانی‌های مشابهی را مطرح کرده و بر فشار مضاعفی که بر توازن عرضه و تقاضا وارد می‌شود تأکید کرده است. عوامل دیگری نیز بر این چشم‌انداز نزولی دامن زده‌اند. پایان فصل اوج مصرف تابستانی در ایالات متحده، کاهش حاشیه سود پالایشگاه‌ها، و افت تقاضا برای بنزین و فرآورده‌های سبک نفتی، سبب شده تا ساختار قیمتی بازار نیز دچار تغییر شده و فاصله قیمتی قراردادهای نزدیک و دورتر کاهش یابد. همچنین کاهش حق بیمه‌های قیمتی نفت که معمولاً بازتاب نگرانی از عرضه محدود است، نشان می‌دهد فعالان بازار فعلاً نگرانی بیشتری از مازاد عرضه دارند تا کمبود منابع. در مجموع ترکیب افزایش ذخایر نفت خام آمریکا، برآوردهای بدبینانه نهادهای بین‌المللی درباره آینده بازار و پایان فصل مصرف بالای سوخت، همگی به‌عنوان عوامل کاهنده قیمت انرژی عمل کرده‌اند. این روند سبب شده که اعتماد به پایداری قیمت‌های بالاتر تضعیف شده و فشار نزولی بیشتری بر بازار جهانی نفت وارد گردد.

قیمت گاز طبیعی در بازار هنری هاب به ۲.۹۲ دلار هر میلیون بی تی یو رسید که حدود ۳ درصد نسبت به هفته گذشته افزایش نشان می‌دهد. قیمت گاز طبیعی مایع شده (ال ان جی) در رتردام اروپا به ۱۱.۲۳ تنزل پیدا کرده و همین مقدار گاز طبیعی در ساحل کره و ژاپن به قیمت ۱۱.۹۳ دلار هر میلیون بی تی یو معامله شد.

➤ نشست آلاسکا میان ترامپ و پوتین و بازتاب آن بر بازار انرژی

در اواخر روز جمعه ۲۴ مرداد (۱۵ اوت ۲۰۲۵) دونالد ترامپ و ولادیمیر پوتین در آلاسکا دیدار کردند؛ نشستی که با هدف بررسی امکان برقراری آتش‌بس در جنگ اوکراین برگزار شد. ترامپ پیش از آغاز گفت‌وگوها تأکید کرد که خواهان توقف فوری درگیری‌هاست و هشدار داد در صورت امتناع روسیه، تحریم‌های شدیدتری اعمال خواهد شد. پوتین نیز با حضور در خاک آمریکا نشان داد به دنبال تثبیت دستاوردهای خود و یافتن راه‌هایی برای کاهش فشارهای اقتصادی است. غیبت رئیس‌جمهور اوکراین و تردید برخی کشورهای اروپایی نسبت به هر توافقی که مشروعیت سرزمینی روسیه را تقویت کند، حساسیت این نشست را دوچندان کرد. بازارهای انرژی هم‌زمان با این دیدار در وضعیت انتظار قرار گرفتند. قیمت نفت خام برنت به حدود ۶۶ دلار و نفت خام آمریکا به حدود ۶۳ دلار کاهش یافت؛ افتی که علاوه بر نگرانی‌های سیاسی، ناشی از چشم‌انداز مازاد عرضه و کاهش تقاضای جهانی نیز بود. در اروپا نیز بهای گاز به حدود ۳۱ یورو در هر مگاوات‌ساعت رسید و نزدیک به کمترین سطح چند هفته گذشته نوسان کرد. این کاهش‌ها، نتیجه ذخایر مناسب، شرایط آب‌وهوایی، و امید به کاهش تنش‌ها بود. اهمیت اصلی این نشست برای بازار انرژی در آینده تحریم‌ها نهفته است. اگر گفت‌وگوها به آتش‌بسی همراه با انعطاف در محدودیت‌های مربوط به بیمه، کشتیرانی، و سقف قیمت نفت روسیه منجر شود، انتظار می‌رود بخشی از ریسک‌های سیاسی از قیمت‌ها حذف شده و فشار نزولی بیشتری بر نفت وارد آید. اما اگر مذاکرات ناکام مانده و تحریم‌ها سخت‌تر شوند، احتمال بازگشت رشد قیمت نفت و گاز بسیار بالاست. در صورت دستیابی به توافقی نیم‌بند، بازارها به روند فعلی بازمی‌گردند و بیش از هر چیز به داده‌های تقاضا و تصمیمات اوپک وابسته خواهند بود.

➤ پیروزی ونچر گلوبال بر شل در مناقشه قراردادهای ال‌ان‌جی

شرکت آمریکایی صادرکننده ال‌ان‌جی، ونچر گلوبال، در پرونده داوری حقوقی با شرکت شل پیروزی مهمی به دست آورد. اختلاف میان دو طرف از سال ۲۰۲۳ آغاز شده بود؛ زمانی که ونچر گلوبال در جریان راه‌اندازی تأسیسات جدید «کالکاسیو پس» در لوئیزیانا بخشی از محموله‌های ال‌ان‌جی را به جای تحویل به مشتریان قراردادی در بازار آزاد فروخت. شل و چند خریدار بزرگ دیگر مانند بی‌پی، گالپ و رپسول مدعی بودند این اقدام نقض قراردادهای بلندمدت بوده و زیان میلیاردی به آن‌ها وارد کرده است. با این حال ونچر گلوبال استدلال می‌کرد که در دوره موسوم به «مرحله راه‌اندازی» طبق مفاد قرارداد، اختیار فروش محموله‌ها در بازار فوری را داشته و تأخیر در بهره‌برداری تجاری ناشی از مشکلات فنی خارج از کنترل شرکت بوده است. هیئت داوری در نهایت استدلال ونچر گلوبال را پذیرفت و اعلام کرد این شرکت تعهدات قراردادی خود را نقض نکرده است. این تصمیم نه تنها شل را از دریافت خسارات محروم کرد، بلکه جایگاه ونچر گلوبال را در بازار تقویت نمود و موجب افزایش چشمگیر ارزش سهام آن شد. به باور تحلیلگران این رأی می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای

برای بازار جهانی ال ان جی داشته باشد، زیرا احتمال بازنگری در ساختار و مفاد قراردادهای بلندمدت را تقویت می‌کند. در واقع خریداران بزرگ که به دنبال تضمین امنیت عرضه هستند، ممکن است برای جلوگیری از تکرار چنین اختلاف‌هایی شروط سخت‌گیرانه‌تری را در قراردادهای آینده مطالبه کنند. از منظر بازار انرژی این اتفاق نشان می‌دهد که در فضای پرنوسان کنونی، حتی قراردادهای بلندمدت نیز می‌توانند در برابر منطق فروش در بازار آزاد در شرایط خاص انعطاف‌پذیر باشند. این موضوع در کوتاه‌مدت اثری مستقیم بر قیمت‌ها ندارد، اما در بلندمدت می‌تواند ریسک‌های تجاری و حقوقی را برای شرکت‌های خریدار افزایش دهد و در عین حال به تولیدکنندگان اختیار بیشتری برای مدیریت فروش در بازار اسپات بدهد.

➤ خرید بزرگ‌ترین پایانه گاز مایع اروپا توسط بریتانیا و پیامدهای آن برای بازار انرژی

در هفته منتهی به ۱۵ اوت ۲۰۲۵ خبر مهمی در حوزه انرژی اروپا منتشر شد که بازتاب گسترده‌ای یافت. شرکت «سنتریکا» به همراه شریک مالی خود «انرژی کپیتال پارتنرز» خرید بزرگ‌ترین پایانه ال ان جی اروپا، واقع در جزیره گرین در جنوب انگلستان را به ارزش ۱.۵ میلیارد پوند استرلینگ نهایی کردند. این تأسیسات که پیش‌تر در اختیار شرکت «نشال گرید» قرار داشت، حدود یک‌پنجم گاز مورد نیاز بریتانیا را تأمین می‌کند و خریداران اعلام کرده‌اند قصد دارند با سرمایه‌گذاری جدید، ظرفیت آن را افزایش دهند تا بتواند نزدیک به یک‌سوم نیاز داخلی را پوشش دهد. این معامله از منظر امنیت انرژی برای بریتانیا اهمیت فراوان دارد، زیرا وابستگی اروپا به واردات گاز در سال‌های اخیر به دلیل بحران اوکراین و محدودیت‌های مربوط به خطوط لوله بیش از پیش آشکار شده است. توسعه ظرفیت ال ان جی علاوه بر تأمین مطمئن‌تر، امکان تنوع‌بخشی بیشتر به منابع وارداتی را فراهم ساخته و انعطاف‌پذیری عرضه را افزایش می‌دهد. افزون بر این انتشار خبر معامله بازتاب مثبتی در بازارهای مالی داشت و ارزش سهام شرکت‌های درگیر از جمله سنتریکا و نشال گرید با رشد همراه شد. به طور کلی خرید پایانه ال ان جی گرین نشان‌دهنده رویکرد راهبردی بریتانیا و سرمایه‌گذاران بخش خصوصی برای آماده‌سازی زیرساخت‌های انرژی در برابر دوره‌ای طولانی از بی‌ثباتی ژئوپولیتیک و رقابت فزاینده بر سر منابع است. این اقدام نه تنها امنیت انرژی بریتانیا را تقویت می‌کند، بلکه الگویی برای دیگر کشورهای اروپایی به شمار می‌رود که به دنبال کاهش وابستگی به واردات خط لوله‌ای و افزایش تاب‌آوری در برابر بحران‌های آتی انرژی هستند.

➤ **نگاهی تحلیلی به وضعیت تقاضای نفت در اوت؛ جی پی مورگان در انتظار بهبود**

تحلیل گران جی پی مورگان در تازه ترین گزارش خود تصویری از وضعیت تقاضای جهانی نفت در اوایل ماه اوت ۲۰۲۵ ارائه کرده اند که نشان می دهد بازار هنوز میان نشانه های ضعف و امید بهبود در نوسان است. بر اساس داده های این بانک متوسط تقاضای جهانی نفت در پنج روز نخست اوت به حدود ۱۰۴.۷ میلیون بشکه در روز رسید؛ رقمی که اگرچه نسبت به سال گذشته ۳۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر است، اما در عین حال ۹۰ هزار بشکه کمتر از پیش بینی اولیه به شمار می آید. از ابتدای سال نیز رشد تقاضا در مقایسه با پیش بینی ها اندکی عقب مانده و به جای ۹۴۰ هزار بشکه در روز، تنها ۹۲۰ هزار بشکه افزایش داشته است. با این حال برخی شاخص ها از تقویت روند مصرف حکایت دارد. تقاضا برای سوخت هواپیما رشد قابل توجهی داشته و پروازهای جهانی در همان بازه نسبت به سال گذشته بیش از ۴ درصد افزایش یافته است. واردات نفتا به عنوان خوراک اصلی پتروشیمی ها در شرق آسیا نیز نسبت به ماه ژوئیه ۳۰۰ هزار بشکه در روز بالا رفته و فعالیت بنادر چین بیش از ۵ درصد رشد کرده است. این نشانه ها بیانگر آن است که بخشی از ضعف تقاضا در حوزه های سنتی مصرف، با رشد بخش های حمل و نقل هوایی و صنایع پتروشیمی جبران شده است. تحولات ذخایر نفتی نیز به همین اندازه برای بازار مهم بوده است. در هفته نخست اوت ذخایر نفت خام در کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) حدود ۱۲ میلیون بشکه کاهش یافت، هرچند ذخایر فرآورده های نفتی نزدیک به ۵ میلیون بشکه افزایش نشان داد. در چین نیز ذخایر نفت خام ۲.۴ میلیون بشکه بالا رفت، در حالی که ذخایر فرآورده ها ۳۰۰ هزار بشکه کمتر شد. این روندهای متضاد در ذخایر بازتابی از تغییر الگوهای مصرف و تولید در دو اقتصاد بزرگ مصرف کننده انرژی جهان است. جمع بندی تحلیلی گران جی پی مورگان این است که هرچند سطح تقاضای جهانی نفت آغاز ماه اوت اندکی پایین تر از انتظار بوده، اما رشد مصرف در بخش های کلیدی و برخی نشانه های بهبود اقتصادی در چین و ایالات متحده، چشم انداز تقاضای نفت را همچنان مثبت نگه داشته است. این وضعیت به معنای آن است که فشار کاهشی شدیدی بر بازار وجود ندارد و در عوض احتمال بهبود تدریجی تقاضا در هفته های آینده تقویت شده است.

فلز مس، تعرفه‌های جدید آمریکا و آینده آن^۱

ایالات متحده آمریکا در حال حاضر تعرفه‌ای ۵۰ درصدی برای واردات مس اعمال کرده است. این فلز حیاتی برای صنایعی همچون انرژی، الکترونیک و ساختمان‌سازی ضروری است. تعرفه مذکور که از ابتدای اوت ۲۰۲۵ اجرایی شده، برای همه کشورها اعمال می‌شود و دولت ترامپ این اقدام را به دلایل امنیت ملی و بر اساس بخش ۲۳۲ قانون توسعه تجارت اعلام کرده است؛ همان سازوکاری که در ژوئن ۲۰۲۵ برای وضع تعرفه ۵۰ درصدی بر فولاد و آلومینیوم وارداتی مورد استفاده قرار گرفت. ایالات متحده بیش از نیمی از مس مصرفی خود را از دیگر کشورها وارد می‌کند که عمدتاً از کشورهای شیلی، کانادا، مکزیک و پرو تأمین می‌شود.

از طرفی ذخیره‌سازی و انباشت مس پیش از اجرای تعرفه‌ها باعث شده است قیمت‌ها در بورس کالای آمریکا افزایش پیدا کند و به رکورد تاریخی خود برسد. تعرفه‌ها، هزینه واردات مس را برای شرکت‌های آمریکایی بالاتر برده و چالش‌های جدی برای تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان کالاهای وابسته به این فلز ایجاد کرده است.

جنیس لی، مدیر عامل و شریک گروه مشاوره بوستون (BCG)^۲، فعال حوزه صنایع فلزات و فراآوری، می‌گوید: «اگر مس گران‌تر شود و کمتر در دسترس باشد، می‌تواند سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های انرژی، ساخت‌وساز، حمل‌ونقل، و الکترونیک را به میزان قابل توجهی کاهش دهد. در اینجا برخی از بزرگترین پیامدهای تعرفه ۵۰ درصدی مس آورده شده است:

- تعرفه‌ها، ۸.۶ میلیارد دلار به هزینه واردات مس خام و مس تصفیه شده به ایالات متحده اضافه کرده است و اگر این تعرفه‌ها بر محصولات پایین‌دستی مس نیز اعمال شوند، این هزینه‌ها بسیار بیشتر خواهد شد.
- صنعت ساختمان ایالات متحده ۴۲٪ از مصرف محصولات مسی داخل کشور را به خود اختصاص داده است؛ به این دلیل انتظار می‌رود هزینه مواد مصرفی این صنعت به طور قابل توجهی افزایش یابد. همچنین صنایع کالاهای الکتریکی و الکترونیکی، تجهیزات حمل و نقل، و کالاهای مصرفی نیز از این تعرفه‌ها متأثر خواهند شد. همچنین پیش‌بینی می‌شود با توجه به وابستگی شبکه برق به سیم‌های مسی و سایر اجزا مشتق از مس، هزینه‌های انرژی در ایالات متحده نیز افزایش یابد.

^۱ این گزارش خلاصه‌ای از چند مطلب از گروه مشاوره بوستون است.

^۲ Boston Consulting Group

- در حال حاضر جایگزین‌های کمی در داخل آمریکا برای مس وارداتی در وجود دارد. ایالات متحده تنها حدود ۵٪ از سنگ معدن جهان را استخراج می‌کند و فاقد ظرفیت ذوب و پالایش داخلی کافی برای تولید مس خام در مقیاس مورد نیاز برای تأمین بازار داخلی خود است.

- از طرفی ایجاد ظرفیت جدید مس داخلی، حتی با مجوز سریع، نیازمند سرمایه‌گذاری قابل توجهی است و سال‌ها طول می‌کشد.

کریستیان رودریگز-چیفل، شریک BCG و کارشناس تجارت بین‌الملل، نیز بیان کرده است که: «آمریکا باید یک اکوسیستم کامل فرآوری مس ایجاد کند، اما این فرآیند چندین سال یا حتی چند دهه طول می‌کشد». به گفته تیم لوکس، متخصص فلزات غیرآهنی و بازیافت در BCG، افزایش نرخ بازیافت می‌تواند بخشی از نیاز کشور را پوشش دهد. همچنین ممکن است آمریکا برای برخی شرکای تجاری یا صنایع خاص معافیت‌هایی از تعرفه‌ها در نظر بگیرد.

هنوز مشخص نیست که آیا این تعرفه‌ها به محصولات پایین‌دستی دارای محتوای مس بالا، مانند کابل‌های برق، ترانسفورماتورها و باتری‌ها، گسترش می‌یابد یا خیر. همچنین معلوم نیست چه کشورها یا محصولاتی ممکن است از معافیت برخوردار شوند. اما در این میان، مذاکرات با شیلی به‌عنوان بزرگ‌ترین تأمین‌کننده مس جهان، اهمیتی ویژه دارد.

در این شرایط، شرکت‌های فعال در زنجیره تأمین جهانی مس باید با دقت روند قوانین تجاری را رصد کرده و استراتژی‌های واکنش سریع طراحی کنند. مراکز تحلیل تعرفه در این شرکت‌ها می‌توانند سناریوهای مختلف را بررسی، راهبردهای بازار را اصلاح و زنجیره‌های تأمین را بازپیکربندی کنند. در این میان معدن‌کاران مس در آمریکا احتمالاً از افزایش قیمت و تقاضا سود می‌برند، اما به دلیل محدودیت ظرفیت استخراج و پالایش، این فرصت‌ها محدود خواهد ماند. با این حال، پیش‌بینی می‌شود که تقاضا برای مس، حتی با وجود تعرفه‌ها، همچنان بالا باشد و همین امر سرمایه‌گذاری بلندمدت در این حوزه را توجیه خواهد کرد.

از طرفی شرکت‌های تولیدکننده مس که به ایالات متحده صادرات دارند، باید با افزایش هزینه‌ها و رقابت شدید کنار بیایند. حاشیه سود و رقابت‌پذیری شرکت‌هایی که در صنایع بالادستی ادغام نشده‌اند، با فشار ناشی از افزایش هزینه‌های قراضه و مس خام و همچنین توانایی محدود آنها در انتقال هزینه‌های بالاتر به مشتریان پایین‌دستی مواجه خواهد شد. علاوه بر بازارهای خارجی جدید، آنها باید به دنبال فرصت‌ها در بخش‌هایی مانند برخی از محصولات فرآوری شده باشند که تحت تأثیر تعرفه‌ها قرار نمی‌گیرند. صادرکنندگان محصولات مس همچنین باید استراتژی‌های قیمت‌گذاری خود را مورد بازنگری قرار دهند و تجربه و تخصص خود را برای سرمایه‌گذاری در تأسیسات فرآوری بالادستی و یکپارچه ایالات متحده به کار بگیرند.

صنایع آمریکایی وابسته به مس باید برای افزایش هزینه‌ها و کمبود احتمالی عرضه آماده شوند و به بازیافت و تعامل با سیاست‌گذاران برای دریافت معافیت یا تعدیل تعرفه‌ها بپندیشند. صنایع غیرآمریکایی نیز ممکن است با افزایش قیمت و کمبود موجودی روبه‌رو شوند، زیرا ذخیره‌سازی همچنان ادامه خواهد یافت.

در آخر پیش‌بینی می‌شود در میان‌مدت و بلندمدت، ورود منابع جدید عرضه می‌تواند قیمت‌ها را تثبیت کند، اما در سناریوی گسترش تعرفه‌ها، احتمال اقدامات تلافی‌جویانه و بروز محدودیت‌های جدید وجود دارد. در این میان، تولیدکنندگان چینی ممکن است آسیب کمتری ببینند، زیرا این کشور بزرگ‌ترین پالایشگر مس جهان است و روابط تجاری گسترده‌ای با تأمین‌کنندگان اصلی دارد.